

Pracownia badań nad tematyką żydowską w literaturze i kulturze (Jewish Studies Research Group).

Skład osobowy Pracowni Badawczej:

Dr hab. Izabela Morska (UG) – Kierownik, Prof. UG dr hab. Olga Kubińska (UG),
dr Ksenia Kosakowska (niezależna badaczka, Gdańsk), mgr Maria Kawaska (niezależna
badaczka, Gdańsk), Helena Rebekka Kabat (niezależna badaczka, Gdańsk).

Doktoranci związani z Pracownią Badawczą:

(czekamy na zgłoszenia)

Studenci związani z Pracownią Badawczą:

Anna Hamanowicz (UG, Skandynawistyka; Uniwersytet w Heidelbergu, Jewish
Studies).

Biogramy:

Dr hab. Izabela Morska. Literaturoznawczyni. W UC Berkeley i Mills Colleges studiowała u Chany Bloch, Naomi Seidman i Cynthii Scheinberg. Na tematy żydowskie pisała w dwóch ostatnich książkach krytyczno-literackich („Obszary odmienności” [2007]—o figurach konwersji w XIXwiecznej literaturze polskiej; „Glorious Outlaws” [2016]—o utopii Jidyszlandu i stracie Mesjasza). Bierze udział w panelach i dyskusjach na temat relacji polsko-żydowskich, na przykład *Jewish Themes in Contemporary Polish Literature* na Conference on Polish Literature Since 1989, UCL, UK (2011), czy prezentacja postaci Urche Nachalnika na konferencji *Pioneering Jews: Cowboys, Rebels, and Trailblazers*, Western Jewish Studies Conference, Denver, CO (2009). Amatorka badań w archiwach małych miast centralnej Polski. Absolwentka Beutel 2017 WUJP Global Leadership Program. W judaizmie interesuje ją postawa kwestionująca i poszukująca, natomiast w krytyce literackiej badania na styku żydowskości i gender oraz głosy autorek i autorów pochodzenia żydowskiego w literaturze anglojęzycznej.

Prof. UG dr hab. Olga Kubińska. Translatolożka, literaturoznawczyni, poetka. Tematy żydowskie porusza w artykułach naukowych („Tabu polskie, tabu żydowskie – przekłady pamiętnika Calka Perechodnika.”, współautor: Wojciech Kubiński (2007); “Fasetowany język: bilingwalna poezja Ireny Klepfisz w poetyckim dyskursie o Zagładzie” (2017); “Emocje a tłumaczenie literatury Holokaustu” (w przygotowaniu)) i kolejnych tomach wierszy (*Biały kwadrat i inne obrazy*, słowo/obraz terytoria 1995; *Zaduszki*, Biblioteka Toposu 2011; *Życie. Wydanie drugie poprawione*, słowo/obraz terytoria 2014 i *Body Art*, słowo/obraz terytoria 2016). Przygotowuje antologię tłumaczeń wierszy Holokaustowych (*Rozdwojony język. Bilingwalne poetki Holokaustu*, słowo/obraz terytoria, w przygotowaniu). Bada reprezentacje Holokaustu

w literaturze (głównie anglojęzycznej i polskiej) ze szczególnym uwzględnieniem reprezentacji i doświadczenia kobiet. Studiuje jidysz na Hebrew University of Jerusalem.

Dr Ksenia Kosakowska. Doktor Filozofii Żydowskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, MA Jewish Civilisation z Rothberg International School, Hebrew University of Jerusalem oraz Magister Filozofii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Współautorka projektu i książki: *FIRA Poznańscy Żydzi. Opowieść o życiu* (Exemplum 2014). Autorka tomiku wierszy: *Ktoś mi dał skrzydła* (Nowy Świat 2013).

Mgr Maria Kawka. Judaistka i psycholożka, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (2010 i 2011). W pracy badawczej z zakresu studiów żydowskich zajmuje się przede wszystkim kulturą i sztuką Jidyszlandu (głównie kinematografia i muzyka jidysz), rolą kobiet w żydowskiej kulturze oraz wizualizacją i mechanizmami psychologiczno – historycznymi Holokaustu. Współpracowała lub współpracuje m. in. z Muzeum POLIN, Fundacją Bente Kahan, Gminą Wyznaniową Żydowską w Gdańsku (wykłady w ramach Uniwersytetu Otwartego Bejt – Meir, warsztaty piosenki jidysz) i Fundacją Kultury Zbliżenia. Jej praca magisterska pt. *Kobiety „złotej ery” kinematografii żydowskiej w Polsce. Bohaterki i aktorki* otrzymała wyróżnienie w V konkursie im. M. Bałabana na najlepsze prace doktorskie i magisterskie o tematyce żydowskiej organizowanym przez Żydowski Instytut Historyczny. Pod pseudonimem artystycznym „Maria Ka” tworzy materiał muzyczno – teatralny, autorski jak i inspirowany kulturą żydowską (kooperacje projektowe: *Muzyka do zaginionego filmu jidysz, Szpilki*).

Helena Rebekka Kabat. Malarka, poetka, kabalistka. Studiowała filologię rosyjską na Państwowym Uniwersytecie w Grodnie. Później niezależnie doksztalała się na kierunkach: psychologia, parapsychologia, bioenergoterapia. W 2014 roku wydała tomik wierszy w języku rosyjskim przy wsparciu Narodowej Biblioteki Białorusi. Od około 2012 żyje w ścisłym związku z judaizmem, od 2015 uczy się na Uniwersytecie Otwartym Bejt Meir przy Nowej Synagodze we Wrzeszczu, a w 2016 związała swoje życie z kabałą. Ukończyła roczny podstawowy kurs kabały w Międzynarodowej Akademii Kabały znajdującej się w Petach Tikwa w Izraelu, a niedawno przeszła na wyższy poziom kształcenia się w tejże Akademii i należy do międzynarodowej organizacji Bnej Baruch z siedzibą w Petach Tikwa.

Anna Hamanowicz. Pasjonatka języków, studentka Hochschule für Jüdische Studien w Heidelbergu, absolwentka sztokholmskiego instytutu Paideia oraz studentka Uniwersytetu Gdańskiego. Posiada tytuł licencjata skandynawistyki gdańskiej dzięki pracy dyplomowej pt. *Metaforer för hiv och aids i Jonas Gardells trilogi 'Torra aldrig tårar utan handskar'* (*Metafory HIV i AIDS w trylogii Jonasa Gardella "Nigdy nie ocieraj łez bez rękawiczek"*). W Paidei ukończyła ośmiomiesięczny program Jewish Studies (2016-17), w Heidelbergu kończy obecnie studia magisterskie z Jewish Civilizations. Do jej głównych obszarów badawczych związanych ze studiami żydowskimi należą języki żydowskie (przede wszystkim rzadko badany w Polsce język ladino) oraz ich wpływ na języki krajów zamieszkiwanych przez żydowską społeczność, izraelskie kino LGBT oraz filozofia (szczególnie postać i myśl Spinozy).

Obszary zainteresowań badawczych:

Literatura brytyjska, amerykańska, izraelska oraz światowa tworzona przez autorów i autorki związanych z kulturą żydowską. Literatura polska poruszająca tematy żydowskie. Tradycja żydowska rozumiana jako historia kwestionowania i debaty. Kompleksowość po-holokaustowej współczesności: ortodoksja, reforma i postępowość. Re-definicja tożsamości żydowskiej – sekularyzacja i syjonizm. Żywa kultura żydowska i izraelska. Historia życia codziennego. Badanie działań zmierzających do wskrzeszenia języka jidysz i ladino. Żydzi sefardyjscy. Badania lingwistyczne nad wzajemnymi wpływami języków żydowskich (hebrajski, jidysz, ladino etc.), jak również ich oddziaływaniem na języki krajów zamieszkiwanych (np. wpływ jidysz na polski i na odwrót). Znaczenie ekologii w kulturze żydowskiej. Symbolika alfabetu i kabały. Rozwój kina izraelskiego, w tym prezentacje ideałów męskości oraz wątków queer w związku z powstaniem Izraela, syjonizmem i sekularyzmem. Żydowska i izraelska literatura queer. Żydowski feminizm. Rola kobiet w kulturze żydowskiej. Kultura, literatura i etnografia Jidyszlandu, m.in. kinematografia i teatr jidysz w Polsce, polsko - żydowski styk kulturowy XX - lecia międzywojennego, dzieciństwo żydowskie. Wizualizacja Holocaustu. Wieloperspektywiczna analiza Szoa. Twórczość w językach żydowskich ze szczególnym uwzględnieniem muzyki. Wątki żydowskie w kinie światowym.

Cele badawcze:

Uwzględnienie pisarzy pochodzenia żydowskiego oraz autorów i autorek poruszających w kompleksowy sposób tematy żydowskie w literaturze anglojęzycznej i polskiej, jak również ujęcie tematów żydowskich w kontekście współczesności. Charakterystyka ról poszczególnych grup wchodzących w skład mniejszości żydowskiej w Polsce. Małe trójmiejskie wspólnoty. Dokumentacja i reinterpretacja spuścizny Jidyszlandu. Analiza kultury żydowskiej w kontekście kultur zewnętrznych. Współpraca z Międzynarodową Akademią Kabały pod przewodnictwem Michaela Lajtmana oraz kooperacja z organizacją Bnej Baruch. Nawiązanie kontaktu z Towarzystwem Judaistyczno-Chrześcijańskiego Dialogu "Shomer-Internationale" i Dużą Chóralną Synagogą miasta Grodno w Białorusi. Podjęcie współpracy z czołowymi europejskimi, amerykańskimi i izraelskimi badaczami w zakresie Jewish Studies w USA, Europie i Izraelu (Sander Gilman, Iris Parush, Daniel Boyarin, Naomi Seidman, Danny M. Cohen, Yakov Z. Mayer, Ruth Calderon, Fania Oz-Salzberg). Pozostali współpracownicy, związani z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, wywodzą się z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Żydowskiego Instytutu Historycznego (Polska), Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley (USA) oraz uniwersytetów w Beer Sheva, Haifie, Tel-Awiiwie i Jerozolimie (Izrael).

Plan działań na lata 2017-2019:

1. Wspieranie indywidualnych działań badawczych członków i członkiń grupy.
2. Polsko- i angielskojęzyczna prezentacja stanu naszych badań w redagowanym przez nas internetowym kwartalniku.
3. Uczestnictwo w konferencjach naukowych, seminariach i sympozjach bezpośrednio związanych z tematyką prowadzonych przez nas badań, a także prowadzenie krajowych i zagranicznych kwerend bibliotecznych i archiwalnych.
4. Udział w szkoleniach w Polsce i za granicą.
5. Tłumaczenia literackie i naukowe.
6. Aplikacja o granty indywidualne - umożliwiające realizowanie działań badawczych poszczególnych członków i członkiń grupy – oraz zbiorowe, np. konkurs HARMONIA, konkurs OPUS.
7. Rozwijanie i podtrzymywanie kontaktów międzynarodowych.
8. Tłumaczenia (artykułów, esejów, prozy i poezji); praca translatorska.
9. Współredagowanie i prowadzenie bloga pt. *Danziger Bleter (Wiadomości Gdańskie)*. *Blog Pracowni badań nad tematyką żydowską w literaturze i kulturze*, w którym zamieszczamy aktualne wiadomości z obszaru żywej kultury żydowskiej oraz refleksje związane z naszymi badaniami. Adres internetowy bloga: <http://cwf.ug.edu.pl/ojs/index.php/blog/index>
10. Przygotowanie, opracowanie i redagowanie wysokiej jakości kwartalnika z międzynarodową radą programową, w którym ukazywać się będą artykuły i recenzje w zakresie naszych badań (od października 2017).

Kontakt e-mail: jsrg@ug.edu.pl

